

GEOGRAFIA Rozkład materiału i plan dydaktyczny *Planeta Nowa* dla klasy 6

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych. Uczeń:	Zapis w nowej podstawie programowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągania celów
I. Współrzędne geograficzne					
1.	Czym są współrzędne geograficzne?	• cechy południków i równoleżników • podział kuli ziemskiej na półkulę wschodnią i półkulę zachodnią • podział kuli ziemskiej na półkulę północną i półkulę południową • długość geograficzna i szerokość geograficzna, współrzędne geograficzne • położenie geograficzne wybranych punktów na globusie i mapie • zastosowanie GPS do wyznaczania współrzędnych geograficznych	• wymienia cechy południków i równoleżników • wskazuje na globusie południki i równoleżniki • wskazuje południki 0° i 180°, półkulę wschodnią i półkulę zachodnią • wskazuje równik, półkulę północną i półkulę południową • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna</i> • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne • podaje zakres wartości długości geograficznej i szerokości geograficznej • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub w komputerze	VI.1 VI.2 VI.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • globusy indukcyjne – rysowanie południków i równoleżników • globusy fizyczne – wskazywanie południków i równoleżników oraz półkul: północnej, południowej, wschodniej i zachodniej • praca z tekstem z podręcznika – omówienie cech południków i równoleżników • burza mózgów – współrzędne geograficzne, długość geograficzna i szerokość geograficzna • omówienie zasad działania odbiorników GPS
2	Współrzędne geograficzne – ćwiczenia	• lokalizowanie miejsc na powierzchni Ziemi za pomocą współrzędnych geograficznych • rozciągłość południkowa i rozciągłość równoleżnikowa	• określa położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i GPS	VI.1 VI.2 VI.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • określanie położenia matematyczno-geograficznego punktów i obszarów na mapach świata i Europy sporządzonych w różnych skalach • ćwiczenia w wyznaczaniu współrzędnych geograficznych na globusie oraz na mapach ogólnogeograficznych i drogowych • ćwiczenia we wskazywaniu obiektów na mapie na podstawie współrzędnych geograficznych • obliczanie rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej między dwoma punktami na mapie • prezentowanie przykładów praktycznego wykorzystania odbiorników GPS
3	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Współrzędne geograficzne</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
II. Ruchy Ziemi					
4	Ziemia w Układzie	• budowa Układu Słonecznego • rodzaje ciał niebieskich	• opisuje budowę Układu Słonecznego • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta,</i>	V	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny

	Słonecznym	w Układzie Słonecznym	<i>planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji i podaje ich nazwy		• komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • praca z tekstem z podręcznika – znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • analiza infografiki Planety Układu Słonecznego • burza mózgów – różnice między Ziemią a innymi planetami Układu Słonecznego
5	Ruch obrotowy Ziemi	• cechy ruchu obrotowego Ziemi • następstwa ruchu obrotowego Ziemi: dzień i noc oraz pozorna wędrówka Słońca po niebie • pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku • obserwacja pozornej wędrówki Słońca po niebie z użyciem gnomonu • związek między ruchem obrotowym Ziemi a występowaniem stref czasowych • umowna linia zmiany daty	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ruch obrotowy Ziemi, doba, górowanie Słońca, wysokość górowania Słońca</i> • demonstruje ruch obrotowy Ziemi z wykorzystaniem modeli Słońca i Ziemi (globusa) • podaje cechy ruchu obrotowego Ziemi • wymienia następstwa ruchu obrotowego Ziemi • omawia na podstawie ilustracji występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego Ziemi • omawia pozorną wędrówkę Słońca po niebie na podstawie ilustracji • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • wyjaśnia na podstawie ilustracji zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub cienia drzewa • wyjaśnia zależność między ruchem obrotowym a różnicą czasu na Ziemi • omawia przebieg linii zmiany daty	V.1 V.2 V.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • demonstracja ruchu obrotowego Ziemi z wykorzystaniem modeli • analiza ilustracji – postęp ruchu obrotowego Ziemi na przykładzie południka przechodzącego przez Warszawę • analiza ilustracji – pozorna wędrówka Słońca po niebie w różnych porach roku • analiza mapy stref czasowych i przebiegu linii zmiany daty • prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obrotowego Ziemi • analiza ilustracji – obserwacja pozornej wędrówki Słońca z użyciem gnomonu
6	Ruch obiegowy Ziemi	• cechy ruchu obiegowego Ziemi • zmiany oświetlenia Ziemi podczas ruchu obiegowego w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku • zjawiska dnia polarnego i nocy polarnej	• demonstruje ruch obiegowy Ziemi z wykorzystaniem modeli • omawia cechy ruchu obiegowego Ziemi • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wyjaśnia, jak się zmienia wysokość górowania Słońca w różnych miejscach na Ziemi • omawia zmiany długości dnia i nocy w ciągu roku • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej	V.4 V.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • demonstracja ruchu obiegowego Ziemi z wykorzystaniem modeli • analiza ilustracji – zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • analiza tekstu w podręczniku <i>Jak się zmienia długość dnia i nocy w ciągu roku?</i> • prezentacja multimedialna – następstwa ruchu obiegowego Ziemi
7	Strefy oświetlenia Ziemi	• kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi i przebieg granic tych stref • cechy stref oświetlenia Ziemi • oświetlenie Ziemi	• wymienia kryteria wyróżniania stref oświetlenia Ziemi • wskazuje na mapie i globusie strefy oświetlenia Ziemi oraz przebieg granic tych stref • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi	V.6	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook

		a zróżnicowanie klimatu i krajobrazów	z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie map		- analiza infografiki z podręcznika Charakterystyka stref oświetlenia Ziemi - wskazywanie na globusie i mapie ogólnogeograficznej stref oświetlenia Ziemi i granic tych stref - charakteryzowanie na podstawie ilustracji stref oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem wysokości górowania Słońca, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku - wykazywanie związku między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi na podstawie mapy stref klimatycznych i mapy stref krajobrazowych – zamieszczonych w podręczniku
8	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	V.1 V.2 V.3 V.4 V.5 V.6	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook
9	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ruchy Ziemi</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				

III. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

10	Położenie i ukształtowanie powierzchni Europy	- położenie i granice kontynentu europejskiego - linia brzegowa Europy - wybrane typy wybrzeży - ukształtowanie powierzchni Europy	- omawia położenie Europy i przebieg jej granic na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - charakteryzuje linię brzegową Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej - wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy - uczeń rozpoznaje przykładowe typy wybrzeży w Europie przedstawione na fotografiach. - opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - porównuje ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy	VII.1 VII.3	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - omówienie położenia i przebiegu granic Europy i charakteryzowanie jej linii brzegowej z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej - analiza infografiki w podręczniku <i>Linia brzegowa Europy</i> - opisywanie ukształtowania powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej tego kontynentu - analiza porównawcza – ukształtowanie powierzchni północnej i południowej oraz wschodniej i zachodniej części Europy
11	Wulkany i trzęsienia ziemi na Islandii	- budowa płytowa litosfery - położenie geograficzne Islandii - położenie Islandii na granicy płyt litosfery - elementy krajobrazu Islandii: gorące źródła, wulkany - wpływ budowy geologicznej na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii	- omawia budowę płytową litosfery na podstawie mapy świata - opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata - charakteryzuje położenie Islandii na granicy płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej świata - wymienia charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, bazalt</i>	VII.4	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - omówienie budowy płytowej litosfery na podstawie mapy świata - opisanie położenia geograficznego Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej świata - omówienie położenia Islandii na podstawie mapy płyt

		• obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi	• opisuje warunki występowania gejzerów na Islandii • wyjaśnia wpływ położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi • wymienia przykłady innych obszarów występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i ogólnogeograficznej • omawia skutki wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie dodatkowych źródeł informacji		litosfery z podręcznika oraz infografiki <i>Położenie Islandii na granicy płyt litosfery</i> • analiza fotografii – charakterystyczne elementy krajobrazu Islandii • analiza wpływu położenia Islandii na granicy płyt litosfery na występowanie tam wulkanów i trzęsień ziemi na podstawie mapy geologicznej • analiza mapy – inne obszary występowania trzęsień ziemi i wulkanów na świecie • prezentacja multimedialna lub wyświetlanie filmu na temat skutków wybuchów wulkanów i trzęsień ziemi
12	Zróźnicowanie klimatyczne Europy	• czynniki kształtujące klimat Europy: oświetlenie Ziemi, położenie między Oceanem Atlantyckim a Azją, prądy morskie, ukształtowanie powierzchni • strefy klimatyczne oraz typy i odmiany klimatu w Europie • cechy różnych typów i odmian klimatu Europy • klimat a roślinność Europy	• wymienia czynniki wpływające na zróźnicowanie klimatyczne Europy • określa na podstawie mapy, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • przedstawia kryteria wyróżniania stref klimatycznych • wymienia strefy klimatyczne oraz wybrane typy i odmiany klimatu na podstawie mapy klimatycznej Europy • podaje różnice między strefami klimatycznymi występującymi w Europie • omawia cechy różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazuje na mapie klimatycznej Europy obszary, na których panują różne typy oraz odmiany klimatu • omawia strefy klimatyczne oraz charakterystyczną roślinność w Europie na podstawie klimatogramów i fotografii	VII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omówienie czynników wpływających na zróźnicowanie klimatyczne Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • określanie, w których strefach oświetlenia Ziemi leży Europa • analiza tekstu z podręcznika dotyczącego kryteriów wyróżniania stref klimatycznych • analiza stref klimatycznych oraz wybranych typów i odmian klimatu z wykorzystaniem mapy klimatycznej Europy • burza mózgów – różnice między poszczególnymi strefami klimatycznymi Europy • omówienie cech różnych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wskazywanie na mapie klimatycznej Europy obszarów, na których występują różne typy i odmiany klimatu • omówienie stref klimatycznych i charakterystycznej dla nich roślinności na podstawie klimatogramów i fotografii
13	Podział polityczny Europy	• liczba państw Europy • zmiany na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. • przyczyny i skutki integracji europejskiej • rola Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	• wymienia największe i najmniejsze kraje Europy oraz wskazuje je na mapie politycznej • wymienia państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. i wskazuje je na mapie politycznej Europy • wyjaśnia, w jakim celu powstała Unia Europejska • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy	VII.2	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • wskazywanie na mapie politycznej największych i najmniejszych krajów Europy • analiza zmian na mapie politycznej Europy pod koniec XX w. • wskazywanie na mapie politycznej Europy nowych państw powstałych na przełomie lat 80. i 90. XX w. • burza mózgów – znaczenie Unii Europejskiej na świecie oraz dla mieszkańców państw członkowskich

14	Rozmieszczenie ludności. Starzenie się społeczeństw	• czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie • gęstość zaludnienia w Europie • liczba ludności Europy na tle liczby ludności świata • zmiany liczby ludności Europy • struktura wieku i płci ludności Europy • piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • proces starzenia się ludności w Europie i jego konsekwencje	• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie • charakteryzuje zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Europie • omawia gęstość zaludnienia w Europie na podstawie mapy • porównuje liczbę ludności Europy z liczbą ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresu • przedstawia zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę ludności na podstawie przykładowej piramidy wieku i płci • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • analizuje przyczyny i konsekwencje starzenia się społeczeństw w Europie	VII.6 VII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • określanie czynników wpływających na rozmieszczenie ludności Europy z wykorzystaniem metody rybiego szkieletu • omawianie zróżnicowania rozmieszczenia ludności w Europie • analiza gęstości zaludnienia w Europie na podstawie mapy • analiza wykresu – porównywanie liczby ludności Europy z liczbą ludności innych kontynentów • analiza piramidy wieku i płci wybranego społeczeństwa, np. Polski • porównywanie piramid wieku i płci społeczeństwa młodego i społeczeństwa starzejącego się w Europie • praca z tekstem z podręcznika – przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw w Europie
15	Zróżnicowanie ludności Europy. Migracje	• przyczyny migracji ludności w Europie • kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie • skutki migracji w Europie • grupy narodowościowe i językowe w krajach Europy • przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • zróżnicowanie religijne i kulturowe Europy oraz jego skutki	• wyjaśnia przyczyny migracji ludności w Europie • wymienia kraje imigracyjne i emigracyjne w Europie • omawia przyczyny nielegalnej migracji do Europy • ocenia skutki migracji w Europie • wymienia grupy narodowościowe i językowe w Europie • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne Europy • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego i religijnego ludności Europy	VII.8	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza schematu z podręcznika <i>Przyczyny migracji</i> • praca z tekstem z podręcznika oraz mapą Europy – kraje imigracyjne i emigracyjne • omawianie przyczyn nielegalnej migracji do Europy • burza mózgów – skutki migracji w Europie • analiza mapy ludów zamieszkujących Europę • analiza przyczyn zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności Europy • charakteryzowanie zróżnicowania kulturowego i religijnego ludności w Europie • praca z tekstem z podręcznika <i>Skutki zróżnicowania ludności Europy</i>
16	Wielkie miasta Europy: Paryż i Londyn	• krajobraz wielkomiejski • największe miasta Europy i świata • warunki życia w mieście • podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem • znaczenie Londynu i Paryża na świecie	• wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów • przedstawia zalety i wady życia w mieście • wskazuje podobieństwa i różnice między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map • charakteryzuje rolę Londynu i Paryża w światowej gospodarce, polityce i kulturze oraz wymienia funkcje tych miast	VII.9	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • burza mózgów – krajobraz wielkomiejski • analiza wykresów słupkowych – największe miasta Europy i świata • mapa myśli – zalety i wady życia w mieście • wskazywanie największych miast Europy i świata na

					mapie politycznej lub ogólnogeograficznej - wskazywanie podobieństw i różnic między wielkimi miastami Europy – Londynem i Paryżem – na podstawie map układu przestrzennego - burza mózgów – znaczenie Paryża i Londynu w gospodarce, polityce i kulturze
17	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.1 VII.2 VII.3 VII.4 VII.5 VII.6 VII.7 VII.8 VII.9	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook
18	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Środowisko przyrodnicze i ludność Europy</i> Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
IV. Gospodarka Europy					
19	Rolnictwo Danii i Węgier	- zadania i funkcje rolnictwa - warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier wpływające na rozwój rolnictwa - struktura użytkowania ziemi w Danii i na Węgrzech - struktura upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech - porównanie rolnictwa Danii i Węgier	- przedstawia zadania i funkcje rolnictwa jako ważnego sektora gospodarki w Europie - wymienia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - porównuje sprzyjające rozwojowi rolnictwa cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy - omawia strukturę upraw i hodowli zwierząt w Danii i na Węgrzech na podstawie wykresów i map tematycznych - porównuje cechy rolnictwa Danii i Węgier z uwzględnieniem wydajności rolnictwa na podstawie danych statystycznych	VII.10	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - praca z tekstem z podręcznika – zadania i funkcje rolnictwa jako sektora gospodarki w Europie - omawianie warunków przyrodniczych i pozaprzyrodniczych rozwoju rolnictwa w Europie na podstawie map tematycznych i schematu - porównywanie sprzyjających rozwojowi rolnictwa cech środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy - omawianie struktury upraw i hodowli zwierząt w Danii i na Węgrzech na podstawie wykresów i map rolnictwa - analiza wykresów słupkowych – porównywanie cech rolnictwa Danii i Węgier z uwzględnieniem wydajności rolnictwa
20	Przemysł i usługi we Francji	- zadania i funkcje przemysłu - działy przetwórstwa przemysłowego - czynniki rozwoju przemysłu we Francji - nowoczesny przemysł we Francji i technopolie - francuskie wyroby przemysłowe - nowoczesne usługi we	- wymienia przykłady produktów wytwarzanych w różnych działach przetwórstwa przemysłowego - omawia zadania i funkcje przemysłu jako sektora gospodarki - przedstawia główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji na podstawie diagramu kołowego - omawia czynniki rozwoju przemysłu we Francji - wskazuje na mapie Francji największe technopolie - wymienia przykłady działów nowoczesnego	VII.12	- podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 - atlas geograficzny - komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) - Multibook - praca z tekstem – zadania i funkcje przemysłu - analiza diagramu kołowego – główne działy przetwórstwa przemysłowego we Francji - omawianie czynników rozwoju przemysłu we Francji na podstawie tekstu z podręcznika

		Francji • struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki oraz struktura PKB Francji	przemysłu we Francji • omawia znaczenie nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • omawia znaczenie nowoczesnych usług we Francji • przedstawia strukturę zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i strukturę PKB Francji na podstawie diagramów kołowych		• analiza mapy gospodarczej z podręcznika – rozmieszczenie działów nowoczesnego przetwórstwa przemysłowego oraz technopolii • metody aktywizujące (np. burza mózgów – znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe) • omawianie znaczenia nowoczesnych usług we Francji na podstawie tekstu i fotografii • analiza diagramów kołowych – struktura zatrudnienia we Francji według sektorów gospodarki i struktury PKB Francji
21	Energetyka w Europie	• odnawialne i nieodnawialne źródła energii • związek między cechami środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy a wykorzystaniem różnych źródeł energii • struktura produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach Europy • rodzaje elektrowni • zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • odnawialne źródła energii w Europie • zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Europie w XX i XXI w.	• podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • omawia wpływ środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • omawia strukturę produkcji energii w wybranych krajach Europy na podstawie diagramów kołowych • wymienia rodzaje elektrowni • przedstawia zalety i wady różnych rodzajów elektrowni • omawia zmiany w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu	VII.11	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza schematu <i>Źródła energii elektrycznej</i> • analiza czynników wpływających na strukturę produkcji energii w Europie • omawianie wpływu środowiska przyrodniczego wybranych krajów Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii • analiza mapy i diagramów kołowych – struktura produkcji energii w wybranych krajach Europy • porównanie rodzajów elektrowni na podstawie fotografii • określanie zalet i wad różnych rodzajów elektrowni z użyciem metody rybiego szkieletu • omawianie zmian w stopniu wykorzystania źródeł energii w Unii Europejskiej w XX i XXI w. na podstawie wykresu
22	Turystyka w Europie Południowej	• walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej • infrastruktura turystyczna krajów śródziemnomorskich • atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej • rola turystyki w gospodarce krajów Europy Południowej	• omawia walory przyrodnicze i walory kulturowe Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii • omawia znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich z wykorzystaniem wykresów dotyczących liczby turystów i wysokości przychodów z turystyki	VII.13	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie walorów przyrodniczych i kulturowych Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • omawianie elementów infrastruktury turystycznej w krajach śródziemnomorskich na podstawie fotografii i tekstu z podręcznika • wymienianie atrakcji turystycznych w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie infografiki <i>Atrakcje turystyczne Europy Południowej</i> • analiza wykresów dotyczących liczby turystów odwiedzających wybrane państwa oraz wielkości wpływów z turystyki – znaczenie turystyki dla krajów śródziemnomorskich • pogadanka na temat roli turystyki w gospodarce krajów

					Europy Południowej
23	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VII.10 VII.11 VII.12 VII.13 VII.14	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
24	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Gospodarka Europy</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				
V. Sąsiedzi Polski					
25	Zmiany w przemyśle Niemiec	• rola przemysłu w niemieckiej gospodarce • zmiany zachodzące w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. • restrukturyzacja przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii • nowoczesne przetwórstwo przemysłowe • działalność sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii	• omawia rolę i znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • przedstawia główne kierunki zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • wyjaśnia, czym jest sektor kreatywny i jakie jest jego znaczenie w Nadrenii Północnej-Westfalii	VIII.1	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • pogadanka wprowadzająca – rola i znaczenie przemysłu w gospodarce niemieckiej • analiza struktury zatrudnienia w poszczególnych działach przemysłu w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • omawianie na podstawie tekstu z podręcznika przyczyn zmian zachodzących w przemyśle w Niemczech od lat 60. XX w. • przedstawianie głównych kierunków zmian w przemyśle w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie fotografii oraz infografiki <i>Nowoczesny przemysł Nadrenii Północnej-Westfalii</i> • prezentacja multimedialna – rola sektora kreatywnego w Nadrenii Północnej-Westfalii
26	Turystyczne atrakcje Czech i Słowacji	• środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji • walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • znaczenie turystyki w Czechach i na Słowacji • obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO znajdujące się w Czechach i na Słowacji	• charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • wymienia przykładowe obiekty z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji • uzasadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym	VIII.3	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń <i>Planeta Nowa</i> dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie cech środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji z wykorzystaniem mapy ogólnogeograficznej • burza mózgów – podobieństwa i różnice między środowiskiem przyrodniczym Czech a środowiskiem przyrodniczym Słowacji • charakteryzowanie walorów przyrodniczych i kulturowych Czech i Słowacji na podstawie tekstu, mapy oraz fotografii z podręcznika • omawianie znaczenia turystyki aktywnej na Słowacji • prezentacja multimedialna – skarby z <i>Listy światowego dziedzictwa UNESCO</i> znajdujące się w Czechach i na Słowacji, analiza infografiki • przygotowanie listy argumentów uzasadniających tezę, że

					Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym
27	Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Litwy i Białorusi	• środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi • czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi	• charakteryzuje środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie map ogólnogeograficznych • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie map i fotografii • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii • korzystając z mapy, projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś	VIII.2	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • analiza mapy ogólnogeograficznej – cechy środowiska przyrodniczego Litwy i Białorusi • porównywanie walorów przyrodniczych Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • przedstawianie atrakcji turystycznych Litwy i Białorusi na podstawie mapy i fotografii • burza mózgów – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • projektowanie wycieczki na Litwę i Białoruś z wykorzystaniem map, fotografii i innych źródeł
28	Współczesne problemy Ukrainy	• warunki naturalne Ukrainy • surowce mineralne Ukrainy • gospodarka Ukrainy • konflikty na Ukrainie i ich konsekwencje • problemy ludności na Ukrainie	• omawia warunki naturalne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • omawia przyczyny zmian liczby ludności Ukrainy	VIII.4	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie warunków naturalnych Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy, które sprzyjają rozwojowi gospodarki • analiza mapy gospodarczej – występowanie surowców mineralnych na Ukrainie • określanie przyczyn konfliktów na Ukrainie – sporządzenie osi czasu przedstawiającej przebieg wydarzeń politycznych • praca z mapą – wskazywanie obszarów objętych konfliktami • praca z mapą – konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzowanie przyczyn problemów ludnościowych na Ukrainie z wykorzystaniem wykresu i schematu
29	Zróżnicowanie przyrodnicze i gospodarcze Rosji	• środowisko przyrodnicze Rosji • surowce mineralne i okręgi przemysłowe Rosji • znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • rolnictwo i usługi w Rosji • wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję	• omawia cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia największe krainy geograficzne Rosji • wskazuje miejsca występowania najważniejszych surowców mineralnych oraz największe okręgi przemysłowe na mapie gospodarczej Rosji • charakteryzuje czynniki decydujące o lokalizacji największych okręgów przemysłowych Rosji na	VIII.5	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • omawianie cech charakterystycznych środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • praca z mapą ogólnogeograficzną – wskazywanie

			podstawie mapy • omawia znaczenie przemysłu dla gospodarki Rosji • omawia cechy rolnictwa Rosji • wymienia główne uprawy na podstawie mapy gospodarki Rosji • omawia rolę usług w Rosji • przedstawia wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję		największych krain geograficznych Rosji • analiza mapy gospodarczej – najważniejsze surowce mineralne Rosji oraz największe okręgi przemysłowe w tym kraju • charakteryzowanie czynników decydujących o lokalizacji największych okręgów przemysłowych Rosji na podstawie mapy gospodarczej • omawianie znaczenia przemysłu dla gospodarki Rosji na podstawie tekstu z podręcznika • omawianie cech rolnictwa Rosji na podstawie tekstu z podręcznika • analiza mapy gospodarczej pod kątem najważniejszych upraw w Rosji • omawianie znaczenia usług w gospodarce Rosji na podstawie tekstu oraz diagramu kołowego z podręcznika • burza mózgów – wpływ konfliktów na Ukrainie na Rosję
30	Relacje Polski z sąsiadami	• stosunki Polski z sąsiadami • przykłady współpracy Polski z sąsiadami • znaczenie euroregionów	• opisuje stosunki Polski z Rosją, Niemcami oraz innym wybranym sąsiednim krajem • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiadami • wymienia wybrane euroregiony i wskazuje je na mapie • omawia znaczenie euroregionów i ich wspólne działania dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych	VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook • prezentacja multimedialna – stosunki Polski z sąsiadami: Rosją, Litwą, Białorusią, Ukrainą, Czechami, Słowacją i Niemcami • wymienianie przykładów współpracy Polski z sąsiadami • praca z mapą – wskazywanie poszczególnych euroregionów oraz szukanie euroregionu, który znajduje się najbliżej szkoły • omawianie znaczenia euroregionów oraz ich wspólnych działań dla rozwoju gospodarki, turystyki i kultury na obszarach przygranicznych (na podstawie źródeł informacji)
31	Lekcja powtórzeniowa		Badanie osiągnięć ucznia i efektów kształcenia	VIII.1 VIII.2 VIII.3 VIII.4 VIII.5 VIII.6 VIII.7	• podręcznik i zeszyt ćwiczeń Planeta Nowa dla klasy 6 • atlas geograficzny • komputer z dostępem do internetu i rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • Multibook
	Sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Sąsiedzi Polski</i> • Test sprawdzający – Książka Nauczyciela				